

først Ansvar for Forfatteren, og, naar ikke Forfatteren er nævnt, da først Ansvaret for Udgiveren. Derefter kommer 3die Passus, som alene taler om Udgiveren, og der er da den Utydelighed, at man ikke kan see, om det Ansvar, denne 3die Deel af Paragraphen indeholder, skal gjælde, uagtet der er en Forfatter nævnt; eller først naar en Forfatter ikke er nævnt. Denne Utydelighed kunde jeg, da der ikke kan stilles Ændringsforslag, ønske at høre den ærede Ordfører udtale sig om, for at den idetmindste igjennem Forhandlingerne tildeels kan blive opklaret.

Dankjer: Den ærede Rigsdagsmand har troet at finde Uoverensstemmelse imellem mine Ord og min Gjerning i denne Sag; det kommer meget naturligt deraf, at, saalænge man skal udtale sig paa Andres Vegne og ikke har Leilighed til at conferere med disse Andre, saa er man forstigtig i sine Udtryk, og kan derfor, naar Conferencen fører til et heldigt Resultat, gjerne komme til at gjøre Noget, som staaer i Strid med det, man har sagt — jeg antager nemlig, at det er Ens Pligt at forsvare det, man siger paa Andres Vegne, saalænge man kan. Hvad angaaer den Utydelighed, som den ærede Rigsdagsmand har troet, at der endnu er i den 3die Passus af § 3, saa kommer det vist deraf, at han ikke rigtig vil gaae ind paa den Dobbeltbetydning, der ligger i Ordet „Udgiver“. Den anden Passus i Paragraphen gaar ud paa at udtale den Sætning, at Ansvaret skal paahvile Udgiveren i Almindelighed og paa at klare Spørgsmaalet om, hvem der da er Udgiver, og det er da, under de opstillede Betingelser, først Forfatteren, for det Andet den, der factisk og i en mere streng Betydning er Udgiver; dernæst Forlæggeren eller Commissionshandleren, og endelig Bogtrykkeren; men i en videre Betydning ere de Alle Udgivere, Enhver af dem bliver betragtet som Udgiver, naar han staaer i det Forhold til Skriftet, at Ansvaret kan komme til at paahvile ham. Den ærede Rigsdagsmand for Præsto Amts 4de Valgfreds (Grundtvig) har meent, at vort Forslag under Nr. 11 tildeels var overflødig, da jo den, der staaer i et mere underordnet Forhold til Skriftet, maa være pligtig at meddele de Dphvs-

ninger, som vise, at Ansvaret ikke paahviler ham; men andre Dphvsninger er det heller ikke, vi kræve af ham; men jeg troer ikke, at man, fordi den er overflødig, skal lade være at tage den med, thi det er godt, at netop disse Folk faae Opmærksomheden henvendt paa, at de let kunne udsætte sig for Ansvar, naar de ikke ere sikke paa at have en navngiven Forfatter, Udgiver eller deslige, der kan bære Ansvar. At den skulde hidføre Inquisition, det kan jeg ikke indbømme; ialtsald hidfører den ikke mere Inquisition end den, som kunde komme tilstede, selv om dette Tillæg ikke kom med.

J. A. Hansen: Jeg maa tilstaae, at Utydeligheden i denne Paragraph er bleven fordoblet, om jeg saa maa sige, ved den ærede Ordførers sidste Udtalelse. Han meente, at jeg ikke vilde gaae ind paa det nye Begreb af Ordet Udgiver, hvorved man skulde forstaae den, som offentliggjør det Trykte, og at altsaa ogsaa Forfatteren hører under Begrebet Udgiver. Naar denne Tanke var bibeholdt heelt igjennem Paragraphen, saa kunde og saa skulde jeg meget gjerne gaae ind paa det nye Begreb af Ordet, men det er netop det, Paragraphen ikke gjør, thi efter den ærede Ordførers Udtalelse bruges Ordet Udgiver, i anden og tredie Passus af Paragraphen, i to forskjellige Meninger. Jeg seer slet ikke, hvorledes man med dette nye Begreb af Ordet Udgiver kan komme til at tale om Forfatteren, men Paragraphen begynder jo med at sige, — at Forfatteren er ansvarlig, naar han har navngivet sig, og først, naar ingen Forfatter har nævnt sig, kommer Ansvar til at hvile paa Udgiveren. Naar Forfatteren skal betragtes som Udgiver, hvorledes kan man saa sige, at, naar han ikke er nævnt, saa skal Ansvar gaae over til at hvile paa Udgiveren? Udgiver er altsaa i anden Passus brugt i den hidtil almindelige Betydning af Ordet, medens det i 3die Passus bruges i den nye Betydning, man nu vil have indlagt i Ordet, og det er denne Uklarhed, som jeg ønskede klaret; vil man heelt igjennem beholde Udgiver i een og samme Mening, saa forstaaer jeg Paragraphen, men, vil man i Begyndelsen af Paragraphen bruge Udgiver i den Forstand, hvori man hidtil har brugt dette Ord, og i Slutningen i den nye Forstand,